

[Jørgen Junior.]

tionen. Hvis man ikke kan svare, så snakker man altså om noget helt andet.

Men lad os håbe på et samarbejde.

(Kort bemærkning).

Albertsen (S):

Det er muligt, at partiformand Glistrups udtalelser dengang skulle opfattes som vittigheder, men det var i det mindste ikke vittigheder for de mennesker, der var tale om. Derfor mener jeg, det i høj grad er rimeligt at påpege det, når man nu tillader sig at skose os, som man gør her.

Der er tale om, at der inden længe kommer forslag om disse ting med henblik på regulering. Der er tale om, at der sidder en kommission og arbejder med disse ting. Der er tale om, at man forsøger at forhandle sig frem til bedre udspil end det, der i første fase kan forventes, nemlig velstandsregulering og dyrtidsregulering.

Det ved hr. Jørgen Junior, eller han burde i hvert fald vide det, og derfor må jeg sige, at når han optræder her som en revser og en bedre talsmand på disse områder, så er det helt forfalsket og helt forkert.

(Kort bemærkning).

Ordføreren for forslagsstillerne (Jørgen Junior) (FP):

Jeg vil meget gerne lære. Jeg ønsker ikke at optræde som revser. Det er bare beklageligt, at kendsgerningerne gør, at tingene somme tider må siges.

Hvad hr. Glistrup har sagt eller ikke har sagt for 3 eller 4 år siden — det er meget interessant, at det er noget af det væsentligste, hr. Albertsen kan sige.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om forskningscentret ved Hørsholm.

(Lovforslag nr. 157. Fremsat 23/1 76).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Camre (S):

Det foreliggende lovforslag drejer sig alene om at ophæve lovens revisionsparagraf. Man har ønsket at få en længere periode for at bedømme dette forskningscenters virksomhed, inden man skrider til en revision af loven, og det kan jeg på socialdemokratiets vegne tilsiige vores fulde tilslutning.

Lembourn (KF):

Det synes at være et særdeles fornuftigt forslag. Jeg ved ikke, om der overhovedet skal være udvalgsbehandling, men man kunne selvfølgelig spørge: hvordan kan det egentlig være, at det ikke har været nogen succes? Eller man kan måske ligefrem spørge sådan: hvorfor har det egentlig været en fiasko? Det har det vel egentlig nærmest været. Og hvad er egentlig grunden til, at der ikke er nogen særlig privat interesse i at deltage i dette center? Men all right, hvis forslaget kommer i udvalg, så kan vi jo få undersøgt disse ting.

Det er selvfølgelig rigtigt, som ministeren siger det, at vi skal ikke gøre noget ved den sag lige nu, når vi ikke ved mere om det, så vi kan tilslutte os forslaget.

Bertel Haarder (V):

Venstre kan kun medvirke til at ophæve revisionsbestemmelsen, hvis ministeren samtidig lover, at hun omgående vil iværksætte det arbejde, som kan føre frem til en revision af den pågældende lovgivning i næste folketingsssamling.

Når ministeren nemlig selv i bemærkningerne anfører, at centret på ingen måde har udviklet sig efter sit formål, så er det ejendommeligt, at man blot foreslår revisionsparagraffen ophævet. Man kunne jo fortolke det, som om det skal køre videre til evig tid uden for sit formål, det formål, som er sat af folketinget. Derfor mener jeg, forslaget absolut må ledsages af en ministeriel kommentar, eventuelt en udvalgsbetænkning, gå-

[Bertel Haarder.]

ende ud på, at loven skal revideres næste år. Ellers kan vi ikke tilsige vores støtte til forslaget.

Jeg vil godt fremhæve, at når man læser finanslovsforslaget, så ser det ud, som om der er anlæg på vej i det pågældende center. I den forbindelse vil jeg for det første spørge ministeren, hvad det er for planer, man har i de nærmestkommende år. For det andet vil jeg spørge, om ministeren kan love, at vi i hvert fald ikke bliver bundet til noget, som vi på en eller anden måde ikke kan komme ud af i forbindelse med revisionen senere hen, altså noget, der f. eks. kan påføre os driftsudgifter på længere sigt.

Men med disse bemærkninger vil jeg da i øvrigt give tilslutning til, at paragraffen ophæves.

Wamberg (FP):

Det må hilses med tilfredshed, at det kun var et betinget tilsagn, der kom fra det ene af de socialistiske regeringspartier med hensyn til støtte til det fremsatte forslag om, at revisionsparagraffen skal udgå. Fremskridtspartiet kan ikke støtte undervisningsministerens forslag om en udskydelse af revision af loven om forskningscentret ved Hørsholm. Vi er tværtimod af den opfattelse, at revisionen af loven bør fremskyndes.

Forskningscentret ved Hørsholm blev til under VKR-regeringen og var en af de mange fejlpositioner, der skete i den periode, hvor nye kæmpeprojekter blev etableret uden smålig skelen til, hvad anlæg og drift ville koste skatteyderne.

Formålet var at etablere et center for offentlige og private forskningsinstitutter. Det lyder selvfølgelig smukt, men forløbet siden lovens vedtagelse har med al ønskelig tydelighed vist, at ideen var mere velment end vellykket.

Målet var et bebygget bruttoareal på 120.000 m². Hidtil er mindre end 20 pct. færdigbygget. Statens byggeforskningsinstitut har lejet cirka halvdelen. Resten benyttes af institutter under handelsministeriet, mens private virksomheder ikke har vist nævneværdig interesse for etablerementet.

Fremskridtspartiet betragter dette forskningscenter som et af de mange fejlslagne eksperimenter, der blev etableret, da de 5

gamle partier i blåøjet opportunistisme med kikkerten for det blinde øje nærmest kritikløst iværksatte ethvert storprojekt, såkaldte eksperter anbefalede, uden smålig skelen til omkostningerne. Skatteyderne betalte jo.

I dette tilfælde var den drivende kraft Danmarks teknisk-videnskabelige forskningsråd, der startede projektet allerede i 1962. Hørsholmcentret er et af de mange monumenter over 1960ernes udelige regeringer.

Efter fremskridtspartiets opfattelse bør loven omgående tages op til revision, så de ret store ubenyttede arealer kan sælges til fornuftige formål.

Udskydes lovens revision, forhindres det f. eks., at en del af centrets ubenyttede arealer kunne anvendes til anlæg af en nødvendig vejforbindelse til aflastning af Hørsholm bymidte. Frederiksborg amt har udarbejdet et projekt, som mange mener vil ødelægge Hørsholms bymiljø, og som 4.000-5.000 borgere i området har protesteret imod. Nogle af disse borgere har udarbejdet alternative vejføringsplaner, hvoraf et af de bedste er blevet forkastet, fordi det gik ind over forskningscentrets ubenyttede arealer.

Det må håbes, at udvalgsbehandlingen kan føre til, at denne lov trods alt revideres nu.

Lone Dybkjær (RV):

Det er rigtigt, at centret blev lavet på et tidspunkt, da den økonomiske udvikling var temmelig meget anderledes, end den er i dag. På den anden side tror jeg ikke, at det, at centret ikke er blevet så vellykket, som man havde forestillet sig, udelukkende skyldes den økonomiske udvikling. Jeg tror, der er noget, der — desværre, må man sige — er mere fundamentalt galt, når centret ikke vil fungere. En af tingene er formentlig, at det ikke er lykkedes at skabe et virkelig samlet miljø ude på Hørsholmcentrets areal. Jeg tror derfor, det er fornuftigt, at man venter med en revision, men jeg tror også, det er fornuftigt, hvis man fastsætter et nyt tidspunkt, hvor man så tager loven op til revision, og jeg vil foreslå, at man skubbede loven 1½ års tid, sådan at den kunne komme til revision igen i 1977-78.

I mellemtiden kunne man så kulegrave eksperimentet og finde ud af, hvad det egentlig er, der er i vejen, hvorfor centret

[Lone Dybkjær.]

ikke er kommet til at fungere så hensigtsmæssigt, som man regnede med. Bl. a. kan man jo pege på, at der er en række problemer, der gør, at private virksomheder overhovedet ikke har ønsket at leje sig ind på Hørsholmcentrets arealer. Jeg synes, en fornuftig løsning ville være, hvis den bestyrelse, der er for centret, i samarbejde med de institutioner, der er derude, og eventuelt andre prøver på at finde frem til, hvad der er i vejen, således at man kan få en fornuftig revision.

Kristine Hløberg (SF):

Hørsholmcentret har jo aldrig været vores specielle kæledægge, kan man sige; vi har alle dage være en lille smule betænkelige ved disse store ambitiøse planer. Men det synes at være meget fornuftigt, hvis man skal revidere loven, at det så bliver på grundlag af en virkelig undersøgelse af, hvad disse arealer kan bruges til. Jeg vil i denne forbindelse på det bestemteste advare mod, at man på nogen måde spekulerer i at afhænde dem. Hvad staten har sat sig på, kan måske bruges på en fornuftig måde, hvis man tænker sig godt om, en anden gang; det er ikke sikkert, at det sker lige her og nu. Jeg synes, revisionen skal ske på grundlag af et virkelig grundigt og gennemtænkt arbejde.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Kristeligt folkeparti kan tilslutte sig forslaget om at ophæve § 5, men vi vil også gerne samtidig knytte til, at vi forventer, at ministeren ikke bare lader stå til, men virkelig arbejder på at komme med en afgørelse, så snart den foreligger.

Der tales om de glade 1960ere og forkert disponering. Jeg kunne godt have lyst til at sige, at havde vi brugt det noget mere og stillet det mere til rådighed for private, sådan at vi virkelig ofrede noget på forskning også på det tekniske område, så kunne vi måske have klaret os bedre i dag.

Freddy Madsen (DKP):

Det er vores overbevisning, at de penge, som er anvendt til Hørsholmcentret, kunne have været anvendt bedre til forskning på andre områder, men vi er enige i problemstillingen, at man må have en undersøgelse

af tingene, før man reviderer loven, og derfor kan vi gå ind for forslaget.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg skal takke for de positive bemærkninger. Flere af ordførerne har været inde på, at man var enig i, at det nok ikke var tidspunktet for en revision af loven, men at man på den anden side ikke gerne så den udskudt på uvis tid, og jeg skal derfor citere fra bemærkningerne til lovforslaget, hvor der står:

„Centret er blevet til i en udpræget vækstperiode, men de seneste års økonomiske situation har ikke fremmet dets udvikling. Den lovbestemte indkøringsperiode — 1970-71 til 1975-76 — er i sig selv meget kort, og den økonomiske udvikling har yderligere medført, at erfaringsgrundlaget for fremsættelse af forslag til ændringer af loven forekommer utilstrækkeligt.

Det er derfor mest naturligt at foreslå lovens revisionsbestemmelse ophævet, idet lovforslaget vil blive fremsat, så snart der foreligger fornødent grundlag for at tage stilling til, hvordan centrets faciliteter bedst kan nyttiggøres for samfundet, til hvilke formål og på hvilke vilkår det kan ske.“

Det understreger jo meget klart, at vi også i undervisningsministeriet ikke har tænkt os, at denne sag bare skal ligge, men at vi finder den forløbne periode for kort til at bedømme, om dette center har været en fiasko, eller om det er kommet ind i en uheldig periode, hvor vi i virkeligheden ikke har rimeligt grundlag for en egentlig bedømmelse.

Bertel Haarder (V):

Blot en bemærkning om de glade 1960ere. Der blev holdt et langt foredrag her om de rædselsfulde ting, man gjorde i de glade 1960ere. Det er noget, man så tit hører, og nu vil jeg for en gangs skyld protestere mod det.

Hvad er det for noget snak med de glade 1960ere? Vi var ikke halvt så rige i 1960erne, som vi er her i 1970erne. Hvad var 1960erne? Det var dengang, man havde halvdelen af den hospitalskapacitet, man har nu, halvdelen af de universiteter, vi har, en tredjedel af de daginstitutionspladser, vi har i dag osv., osv. Det var dengang, de

[Bertel Haarder.]

sociale udgifter kun udgjorde halvdelen af den del af nationalproduktet, de udgør i dag. Hvad er det da for et begreb? Nej, det, der kendetegnede 1960erne, er, at det var dengang, man lavede planer, som man var ligeglade med hvornår skulle betales. Det er det, der er ændret. Nu har vi set, hvad nogle af planerne førte til af udgifter. Det er det, der kendetegner 1970erne i modsætning til 1960erne.

Jeg ved ikke, hvad det var for en glæde, man havde i 1960erne, velstanden var i hvert fald langt mindre, end den er nu. Vi er bare blevet klogere siden 1960erne, så man skulle måske sige de dumme 1960ere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om gymnasieskoler og studenterkursus.

(Lovforslag nr. 158. Fremsat 23/1 76).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Camre (S):

Det foreliggende lovforslag fremsættes som en følge af den nye folkeskolelov. Der er tale om to afgørende ændringer, nemlig vedrørende selve gymnasieskolens opbygning og bestemmelserne om optagelse i 1. gymnasieklasse.

Ved skolereformen i 1958 kom en gymnasieskole til at omfatte en 3-årig realafdeling og en 3-årig gymnasieafdeling, men det er i dag de færreste gymnasieskoler, som omfatter realafdeling.

Den nye folkeskolelov afskaffer realafdelingen, og folkeskolen kommer fra den 1. august i år som bekendt til at bestå af en 1-årig børnehaveklasse, en 9-årig grundskole og en 1-årig 10. klasse. Efter det forelig-

gende lovforslag kommer gymnasieskolen til fremtidig at bestå af en 3-årig gymnasieafdeling og kan tillige omfatte kursus til HF og studenterkursus. Optagelse af elever i 1. gymnasieklasse skal altså efter dette forslag finde sted efter afsluttet 9. klasse i grundskolen, første gang i 1978.

Forslaget kræver, at eleven har fulgt undervisningen på 9. klassetrin, men der stilles ikke krav om deltagelse i udvidet kursus eller om adgangsprøve, men dog om, at eleven har fulgt undervisningen i tysk på 7.-9. klassetrin eller har folkeskolens afgangsprøve i tysk. For elever, der søger en sproglig gymnasielinje, kræves desuden, at vedkommende har fulgt 9. klasses undervisning i latin eller har folkeskolens afgangsprøve i latin.

Det foreslås videre, at afgørelsen om optagelse af en elev i 1. gymnasieklasse træffes af elevens forældre i samråd med eleven og den hidtidige skole. I dag træffes beslutningen af den pågældende gymnasieskoles rektor efter reglerne i §§ 11-14.

Det er nok især denne del af forslaget, som vil give anledning til debat. Man kunne frygte, at en sådan åbning af en fri adgang til gymnasiet ville betyde, at elever, som ikke kunne forventes at fuldføre undervisningen på tilfredsstillende måde og på normal tid, ville få adgang til gymnasiet og derved bruge deres tid og samfundets penge på en uddannelse, som de alligevel ikke kunne færdiggøre eller bruge.

I disse år, hvor vi af hensyn til både samfundets ressourcer og de uddannelsessøgendes fremtidige beskæftigelse søger at dimensionere uddannelsessystemets enkelte dele mest hensigtsmæssigt, ville det være betænkeligt, hvis man lod et antal unge gå ind til 3 uddannelsesår, der ville være en blindgyde for dem.

Den foreslåede overflytning af afgørelsen om optagelse fra rektor til eleven, forældrene og den hidtidige skole er fremsat i forventning om, at de fleste elever og forældre har en ganske realistisk opfattelse af elevens evner og egnethed, og at såvel elever som forældre i sådanne situationer tager meget hensyn til skolens rådgivning. Ministeren regner med en mertilgang til gymnasiet på ca. 1.000 elever det første år på grund af de ændrede optagelsesvilkår og derefter en noget lavere mertilgang.